

Nr 599.

Av herr **Ossbahr**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 231, angående anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten m. m.*

Under en följd av år hava statsmakterna i osedvanlig omfattning anslagit väldiga summor till arbetslöshetens bekämpande, och därigenom hava en mängd ändamål blivit tillgodosedda på ett sätt och i en omfattning, som under normala förhållanden icke varit tänkbart. När det emellertid sålunda gällt att finna arbetstillfällen vida utöver den ordinära ramen, borde det hava legat nära till hands att främst låta de militära ändamålen komma i åtanke, allra helst som dylika förefunnits och alltjämt förefinnas i stor utsträckning. Dessa ändamål hava dessutom icke blott varit betydelsefulla och till största delen av trängande natur utan även synnerligen väl lämpade såsom medel i kampen mot arbetslösheten, men det oaktat har försvarsväsendet endast i jämförelsevis ringa utsträckning erhållit del av dessa anslag. Tvärtom har det statliga besparingsarbetet under en följd av år huvudsakligen drabbat försvaret, och därvid hava avsevärda och allvarliga beskrningar vidtagits även beträffande sådana arbetsanslag, som direkt bidragit till arbetslöshetens motverkande. Jag kan bland annat hänvisa till de verkställda nedskärningarna av exempelvis arméns byggnadsanslag, som under de tre senaste riksdagarna reducerats med tillhoppa mer än 3 miljoner kronor, ehuru underhållsprocenten vida understiger den för civila byggnader gällande och ehuru medlen till största delen utgå till arbetslöner. Däremot hava civila ändamål blivit mer än rikligen tillgodosedda och detta även i de fall, att de icke utgjort ett verkligt behov utan nästan helt motiverats av önskan att bereda arbete. Medan man sålunda i dessa fall sökt efter rent konstlade arbetstillfällen, har man beträffande försvaret skurit ned till och med arbetsanslag, som icke blott i minst lika hög grad som andra kunnat tjäna såsom medel till arbetslöshetens bekämpande utan som även varit synnerligen betydelsefulla och nödvändiga.

Visserligen hava dessa synpunkter av mig redan förut vid upprepade tillfällen framförts och visserligen har riksdagen varje gång mer eller mindre negligerat desamma, men det oaktat kan jag icke underlåta att i anslutning till *Kungl. Maj:ts proposition nr 231 angående anslag till bland annat statliga beredskapsarbeten* ånyo framföra dem. Ehuru väl jag icke heller nu hyser alltför stora förhoppningar, att de skola bliva beaktade, torde det dock icke skada, att den utsträckning, vari statsmakterna gång på gång åsidosätta försvarets behov och önskemål, ånyo påvisas, även om det i detta

sammanhang allenast kan ske emot bakgrunden av dessa beredskapsarbeten.

Av de vid denna proposition fogade förteckningarna å nämnda arbeten till vilka medel beviljats under tiden 1 juli 1933—28 febr. 1935 framgår, att utav de för detta ändamål utgående anslagen å tillhopa 6 miljoner kronor allenast omkring 1 610 000 kronor eller således cirka 27 % kommit försvaret tillgodo, och detta ehuru önskemålen från de militära myndigheternas sida varit synnerligen omfattande och vida överstigit hela den till dessa arbeten beviljade summan. Det är givetvis av stort intresse, att medel anslås till exempelvis isbjörns- och sälpanorama å Skansen, ombyggnad av ladugårdsbyggnaden vid Svartsjö tvångsarbetsanstalt samt anläggandet av hamn för motor- och segelbåtar i Vaxholm, men det förefaller dock som om till exempel skyddsrum i Bodens fästning, bombsäkra förråd och befästningsarbeten för luftvärnsartilleri i Vaxholms fästning samt bombsäkra skyddsrum för såväl sjömanskårens och kustartilleriets personal som torpedmateriel och artilleriammunition i Karlskrona fästning vore mera av behovet påkallade samt dessutom av väsentligt större vikt och betydelse.

Det är självfallet icke min avsikt att här söka uppräknat de militära krav, som i nu berörda hänseende kunna finnas, men jag vill emellertid genom en mycket kort exemplifiering något antyda deras art och omfattning samt sålunda även deras lämplighet och önskvärdhet utan att dock därmed i någon mån gradera deras inbördes styrka. De beräknade kostnaderna äro naturligen allenast angivna i ungefärliga och runda tal.

Bland dessa önskemål förekomma sålunda exempelvis följande:

Diknings-, väg- och betong- samt elektrifieringsarbeten		
m. m. å Järvaältet	Kr.	205 000:—
Vattnivning och avfärgning av I. 1:s och I. 2:s kaserner		
samt tillbyggnad av stridsvagnsgarage vid I. 2	»	155 000:—
Väg- och planeringsarbeten m. m. samt varmbadhus vid		
K. 1	»	140 000:—
Väg-, planerings- och dikningsarbeten m. m. vid A. 6	»	120 000:—
Marketenteri- och mässbyggnad samt stallbyggnad även-		
som laboratoriebyggnad och tillbyggnad av elektricitets-		
verkstaden m. m. vid Ing. 3	»	250 000:—
Väg- och byggnadsarbeten vid I. 7	»	110 000:—
Administrationsbyggnad vid Åkers krutbruk	»	100 000:—
Förrådsbyggnad vid Marieberg	»	160 000:—
Om- och tillbyggnad av rörlaboratoriet å Karlsborg	»	75 000:—
Proviantbod för T. 3	»	40 300:—
Nybyggnader för ammunitionsförrådet vid A. 4	»	42 000:—
Iståndsättande m. m. av bad- och tvättinrättningen för I. 14	»	40 000:—
Badhus och tvättstuga för A. 8	»	57 000:—

Ordnande av förläggningen på Laxön	Kr.	45 000:—
Ombyggnad av matinerättningen för K. 4	»	35 000:—
Ordnande av förläggningen å Grytans skjutfält	»	93 000:—
Garage för A. 8	»	65 000:—
Garage för I. 18	»	48 000:—
Restaurering av armémusei lokaler	»	100 000:—
Uppvärmningsanläggning inom arméns underofficersskolas etablissemant	»	98 000:—
Uppvärmning inom Ing. 4:s kasernetablissemant	»	60 000:—
Ordnande av förläggningen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	»	120 000:—
Ordnande av förläggningen å Rinkaby skjutfält	»	70 000:—
Verkstadsbyggnad för T. 4	»	65 000:—
Uppvärmningsanläggning inom slutvärnet i Karlsborg	»	260 000:—
Ordnande av förläggningen på Rommehed	»	68 000:—
Uppvärmningsanläggning inom I. 5:s kasernhus	»	150 000:—
Utvidgning av I. 14:s skolskjutningsbana	»	20 000:—
Reparations- och förändringsarbeten i förvaltningsbyggnad- en å Sollefteå läger	»	23 000:—
Förrådsbyggnader för ingenjörsmateriel vid Ing. 4	»	210 000:—
Exercishus för tekniska övningar vid Ing. 4	»	80 000:—
Garagebyggnad för arméns intendenturförråd i Boden ..	»	35 000:—
Förflyttning av exercishuset å Notviken till I. 19:s etablis- sement i Boden	»	47 000:—
Uppförande av nytt skidförråd vid I. 19	»	43 000:—
Vissa restaureringsarbeten vid Karlbergs slott	»	175 000:—
Skyddsrum i Bodens fästning	»	196 000:—
Skyddsrum och strålkastarvärn i Hemsö fästning	»	30 000:—
Bombsäkra tändmedels-, tändkolvs-, min- och artilleriför- råd samt stridskons- och stridsspetskällare i Vaxholms fästning	»	443 000:—
Krigscentralens i Vaxholms fästning slutförande	»	35 000:—
Befästningsarbeten för luftvärnsartilleri i Vaxholms fästning	»	200 000:—
Ombyggnad av den s. k. militärvägen å Rindö	»	37 500:—
Kajskoning vid Grisselmaren	»	14 500:—
Vattencistern vid Hårsfjärden	»	32 500:—
Nybyggnader och reparationer samt fabriksskorsten och laboratoriebyggnad m. m. vid flottans skifferoljeverk å Kinnekulle	»	59 000:—
Vissa förstärkningsarbeten för Älvsborgs fästning	»	180 000:—
Ny bro mellan Karlskrona och Stumholmen	»	31 000:—
Bombsäker kommandantsexpedition ävensom bombsäkra skyddsrum för torpedmateriel, artilleriammunitionsför-		

råd och minmateriel samt för örlogsvarvets, sjömans- kårens och kustartilleriets personal i Karlskrona fästning	Kr. 1 460 000:—
Iordningställande av avlöpningsbädd och utslagsplan i Karlskrona fästning	› 100 000:—
Signalstation å Kungsholms fort	› 13 000:—
Elektrifiering av etablissementen å Almö och Aspö	› 35 000:—
Ersättning för »Laget» samt uppmuddring av yttre varvs- hamnen i Karlskrona fästning	› 862 000:—
Ombyggnad av torpedverkstaden i Karlskrona fästning . .	› 270 000:—
Väganläggning å Almö	› 21 000:—
Väganläggning å Oscarsvärn	› 20 000:—
Kulsprutevärn och skyddsrum i Karlskrona fästning	› 38 100:—
Verkstadsbyggnad för flygvapnet å Karlsborg	› 120 000:—
Kok- och matinrättning vid Hågernäs	› 320 000:—
Hangarbyggnader å flere orter, nämligen Barkarby, Ljung- byhed, Karlsborg, Västerås, Rommehed, Mohed, Sol- lefteå och Umeå	› 1 700 000:—

Genom denna motion avser jag ingalunda att yrka bifall till förslaget om anslag till statliga beredskapsarbeten i och för sig, men därest riksdagen över huvud taget beviljar medel till dylika ändamål, böra de i sådant fall anslagna beloppen helt komma försvaret till godo.

Under hänvisning till det ovan anförda får jag alltså vördsamt hemställa,

att, därest anslag beviljas till statliga beredskapsarbeten, därvid måtte av riksdagen bestämmas, att dessa medel helt skola avse försvarsändamål.

Stockholm den 25 april 1935.

Carl Patric Ossbahr.